

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kdy žádat odklad školní docházky

„Máme už našeho Tomáška dát do školy, nebo by pro něj byl lepší odklad?“

Podobné dotazy kladou rodiče malých předškoláků třeba dětskému lékaři, učitelce ve školce nebo jen sami sobě. Odklad školní docházky je skvělý nástroj, který může poskytnout potřebný čas k tomu, aby dítě došlo a vyspělo. Používáme ho ale správně? A jak můžeme poznat, co by měl umět náš předškolák, aby pro něj škola nebyla traumatem?

Pro úspěšné zvládnutí školních nároků dítě nepotřebuje jen tzv. intelektuální dovednosti, ale mělo by být samostatné, umět si poradit se sebeobsluhou, orientovat se v různých nových situacích. Také by se mělo orientovat v prostoru a čase, soustředit se na činnost a respektovat autoritu. Zkusme se spolu podívat na dvě předškolní děti a posoudit, které z nich by už mohlo jít do školy a kterému by prospěl odklad školní docházky.

Davídek a Janička

Davídkovi bude teprve v červnu šest let. Jeho maminka se rozhoduje, jestli by měl ještě rok chodit do školky nebo zda ho má už poslat do školy. A co samotný Davídek? Je to po všech stránkách šikovný kluk. Umí si pěkně hrát, spolupracuje s kamarády a nemá ve zvyku přebíhat od jedné hračky ke druhé. Zajímá se o to, jak funguje svět kolem něj, zná spoustu zvířátek, umí pojmenovat věci denní potřeby. Baví ho hledání rozdílů mezi obrázky, různá bludiště, rád si prohlíží obrázkové časopisy. Jen má trochu „tvrdou“ ruku a stále neumí vyslovovat r a ř. Také je opakovaně nemocný – rodiče se obávají, že bude ve škole často chybět.

Janičce už bylo šest let v prosinci. I její rodiče se rozhodují, jestli by už měla jít do školy. Je šikovná, pěkně mluví, rodičům ale dělají starosti jiné věci – Janička je totiž takový malý zmatkař. Když se má samostatně obléknout, dopadne to vždycky špatně, když se obouvá, tak má skoro vždycky boty obráceně. Zdá se, jako by se Janička neuměla zorientovat v prostoru – pojmy jako vpředu, vzadu, dole nebo nahoře ji matou. I když má bohatou slovní zásobu, vyprávění často nemá hlavu ani patu.

Jak se rozhodnout?

Asi se shodneme na tom, že by oběma dětem odklad školní docházky neuškodil. U Davídka ale bude rozhodování složitější - je šikovný a sociálně vyspělý. Sice ještě potřebuje logopedickou péči, ale jeho vada řeči mu nebrání v porozumění mluvenému slovu. Může se ale stát, že se mu pro jeho „šišlání“ budou některé děti posmívat, doufáme však, že podobným problémům zabrání rozumná paní učitelka, která vyzdvihne jeho další schopnosti a dovednosti. Častá nemocnost je dalším argumentem pro odklad školní docházky. Rodiče musejí spolu s lékařem uvážit, zda je naděje na zlepšení a zda tedy za rok mohou zdravotní problémy polevit. Pokud se ale jedná o chronickou nemoc (třeba imunitní deficit), tak se většinou za rok moc nezmění. Šikovný kluk, jakým je Davídek, se tedy snad vypořádá i s občasnou absencí. Konečné rozhodnutí by rodiče měli udělat až po psychologickém

vyšetření.

Rozhodování o Janině nástupu do školy je zdánlivě jednodušší. Tahle malá „nešika“ ještě potřebuje další rok k tomu, aby dozrála. I zde je ale potřeba psychologické vyšetření, Janička totiž není „jen“ nezralá, ale má velmi nevyrovnanou úroveň schopností. Psycholog by měl rodičům doporučit vhodný postup k překonání obtíží, nabídnout kontakt na speciální pedagogické centrum, které se zabývá individuální péčí o děti s nevyrovnaným vývojem.

Kdo nám pomůže?

Rozhodování o odkladu školní docházky je starostí psychologa a pediatra (poslední slovo mají pochopitelně rodiče). Rodiče často tápají, kterého psychologa si vybrat. Většina mateřských škol spolupracuje s některou psychologickou poradnou, rodiče tedy mohou požádat o zprostředkování kontaktu a dítě objednat k posouzení školní zralosti. Někdy se orientační test školní zralosti provádí přímo ve školce, jeho výsledky ale nemusejí být tak přesné jako při vyšetření v poradně. Rodiče mají možnost volby psychologa, proto se nemusejí obrátit na svého „školního“, ale mohou vyhledat pomoc u klinického psychologa, ve speciálním pedagogickém centru – záleží na jejich uvážení. Pokud dítě chodí do mateřské školy, mohou se rodiče poradit s jeho učitelkou a případně si od ní vyžádat krátkou zprávu pro psychologa. Právě učitelka totiž pozoruje chování dítěte v situaci, která je trochu podobná tomu, jak to vypadá ve škole. Může rodičům sdělit, jak dítě reaguje na pokyny, zda vydrží pracovat, jestli rozumí tomu, co se po něm chce.

Autorka pracuje ve speciální mateřské škole v Praze 9.

Zdroj: Rodina, Mgr. Marie Těthalová (Děti a my)